

PADRES, ADOLESCENTES Y DOCENTES. LOS AVATARES DE UN
ENCUENTRO DIFÍCIL AUNQUE NO IMPOSIBLE

Josep Moya Ollé *

RESUM

La situació escolar ha estat considerada durant molt de temps com un entorn generador d'angoixa per a l'alumnat. No obstant això, en els últims anys, també ho és per als docents. Si certs alumnes presenten un rebuig escolar manifest, pot passar que alguns docents puguin patir fenòmens d'angoixa relacionats amb les seves tasques educatives. Aquest article aborda breument aquest problema situant-lo en el punt crític d'una trobada en la qual, també, s'hi ha d'incloure els pares. Les demandes i expectatives d'uns i d'altres s'entrecreuen de manera no harmoniosa, cosa que condueix en força ocasions a desacords que poden esdevenir conflictes importants. PARAULES CLAU: Malestar escolar, fòbia escolar, declinació paterna.

** Director del Servicio de Salud Mental de la Corporació Sanitària Parc " Taulí". Barcelona (Espanya)*

Correspondencia: jmoya@cspt.es

TRASTORNOS DE LA CONDUCTA EN LA ADOLESCENCIA: LA
EXPERIENCIA DEL HOSPITAL DE DIA

Giancarlo Rigon*, Stefano Costa**, Alessandra Mancaruso***, Daniele Giovanni Poggioli****

Analitzem els casos dels trastorns de conducta atesos a l'Hospital de Dia de la nostra unitat operativa durant el 2002. Posem especial atenció en els aspectes diagnòstics (nosogràfics, psicodinàmics) i terapèutics, amb l'objectiu de conèixer quins són els elements terapèutics que motiven el canvi simptomatològic trobats en la casuística, mesurats a través d'una escala de valoració validada. La casuística la componen 24 pacients –5 noies i 19 nois, d'una mitjana d'edat de 14,5 anys– amb un diagnòstic de trastorn de conducta. La millora demostrada és comparada, mitjançant una anàlisi estadística, amb els aspectes diagnòstics i terapèutics. Així, obtenim elements útils per debatre els efectes que les variables terapèutiques tenen sobre el canvi. PARAULES CLAU: trastorn de conducta, Hospital de Dia, adolescència, síndrome hipercinètic, psicoteràpia.

** Psiquiatra y neuropsiquiatra infantil. ** Neuropsiquiatra infantil. *** Psicóloga.*

***** Neuropsiquiatra infantil*

Correspondencia: Unidad Operativa de Psiquiatría y Psicoterapia de la Edad Evolutiva. Ospedale Maggiore, Largo Nigrisoli, 2 – 40100 Bolonia (Italia)

PSICOFARMACOS Y PSICOTERAPIA EN LA UNIDAD PSICOBIOLOGICA: APUNTES PARA UNA REFLEXION COLECTIVA

Josep Toro *

S'analitza l'interacció entre fisiologia, emocions, cognicions, comportament i ambient físic-químic i social. L'afectació de qualsevol d'aquests factors altera o modifica tots els altres. La multicasualitat dels trastorns mentals es basa en aquesta interacció. Fàrmacs i psicoteràpia són dues maneres d'incidir en aquest sistema de relacions amb finalitats terapèutiques. Els seus efectes, fins i tot els fisiològics, poden ser els mateixos, complementant-se amb freqüència. Psicoterapeutes i farmacòlegs han de dominar els coneixements dels altres. Uns i altres han de posar a prova amb idèntic rigor l'eficàcia de les seves intervencions. Tot això suposa als professionals un esforç formatiu molt més intens, rigorós i actualitzat que en altres èpoques. Els drets del pacient hi obliguen, i les regles més simples de l'ètica professional, també. PARAULES CLAU: psicoteràpia, psicofàrmacs, formació, deontologia.

Profesor Titular de Psiquiatria . Universidad de Barcelona .Consultor Senior del Servicio de Psiquiatria y Psicología Infantil y Juvenil Hospital Clínic. Barcelona.

Correspondencia: Josep Toro. Servicio de Psiquiatria y Psicología Infantil y Juvenil. Hospital Casa de Maternitat. Sabino de Arana 1, 08028 Barcelona

LA RELACION MEDICO-PACIENTE

Lluís Barraquer Bordas * y Alfons Icart **

Amb aquest treball procurem perfilar, en primer lloc, les característiques generals de la relació metge-malalt, que han de conduir a un primer substrat de la relació terapèutica. En una segona part ens centrem en la relació del metge amb els infants i els adolescents, il·lustrada amb alguns exemples clínics. PARAULES CLAUS: amistat mèdica, amabilitat tàctica, seducció mútua, relació quasi-diàdica, defecte fonamental, apego, transculturalitat, dol.

** Neurólogo. Numerario de la Real Academia de Medicina de Catalunya. Presidente de Honor de la Sociedad Española de Neurología y de la Societat Catalana de Neuropsicología.*

Correspondencia: Roger de Llúria, 102, 1º, 2ª - 08037 Barcelona (España)

*** Psicólogo, Psicoanalista, miembro de la SEP-IPA. Director de la Fundación Orienta.*

Correspondencia: aicart@fundacioorienta.com

LA ADOLESCENCIA COMO INTERACCIÓN: ADOLESCENTES EN LA CLÍNICA

Eulàlia Torras de Beà *

Aquest treball presenta el procés adolescent com l'observem a la clínica: com el resultat de la interacció entre el noi o noia i el seu entorn, especialment els pares. Es presenten tres exemples clínics per mostrar diferents formes d'"interacció adolescent", nivells actius de funcionament infantil i adult, tant a l'adolescent com en els seus pares i diferents nivells de psicopatologia.

S'elabora la necessitat d'intervencions adequades als factors que participen a la crisi.

PARAULES CLAU: adolescència, adolescent, interacció, clínica.

Psiquiatra, Psicoanalista de la Sociedad Española de Psicoanálisis y de la IPA, Responsable de Docència de la Fundació ETB, Institut de Psiquiatria i Psicologia del Nen i de l'Adolescent.

Correspondencia: Turó de Monterols 15, 4t. 1ª. 08006 Barcelona.

HIPERACTIVIDAD DEL NIÑO PEQUEÑO Y PATOLOGÍA VINCULAR

Esperanza Pérez de Plá*, Martha Rodríguez**, Patricia Acosta***

En aquest article es descriuen les observacions realitzades mitjançant el mètode d'Esther Bick, en les quals dos bebès manifesten trastorns d'hiperactivitat a partir del segon semestre de vida. Es fa una anàlisi del desenvolupament i del vincle de cada infant amb la seva mare i el seu entorn familiar, la qual cosa permet fer evident la incidència d'aspectes com la depressió i la inconsistència en l'atenció materna. Es fonamenta el treball des de les teories de Winnicott i Freud i es reflexiona sobre les possibilitats preventives de la hiperactivitat. PARAULES CLAU: Hiperactivitat, vincle maternoinfantil, depressió materna, observació de bebès, prevenció de la hiperactivitat.

**Médico psiquiatra, psicoanalista de las Asociaciones Psicoanalíticas Mexicana y Uruguaya. Coordinadora de grupo de Observación de Bebés de AMERPI (Asociación Mexicana para el Estudio del Retardo y la Psicosis Infantil).*

Correspondencia: Presidente Carranza #63, Col. Coyoacán, Del. Coyoacán - 04000, México, D.F. E-Mail: pla@laneta.apc.org

*** Psicóloga y practicante psicomotriz del Centro de Formación Psicomotriz Aucouturier (CEFOPA, México). Integrante del grupo de Observación de Bebés de AMERPI*

**** Psicóloga y psicoterapeuta de niños de la Univ. Autónoma de México. Integrante del grupo de Observación de Bebés de AMERPI*

LA SESIÓN DE JUEGO DIAGNOSTICO

Yubiza Zárate de Escartín *

Aquest treball pretén ser interactiu, de manera que cada persona que llegeixi el cas de la Carla pugui sentir-se dintre de la sessió de joc i pugui anar prenent els elements que considera fonamentals per fer-se una idea aproximada —el més semblant possible a una radiografia— del funcionament psíquic de la Carla. Què és el que l'afecta en aquest moment. Quin és el motiu de la seva consulta. Cadascú anirà fent hipòtesis del que llegeix en el material, en funció del seu instrument d'observació, aspecte que forma part de la formació del psicoterapeuta. PARAULES CLAU: Impressió diagnòstica, observador participant, flexibilitat de l'enquadrament en psicoteràpia de nens, espai potencial, variants de la interpretació.

** Psicoanalista titular, miembro de ASOVEP, FEPAL e IPA. Premio Sigmund Freud, 1998. Profesora de la Universidad Central de Venezuela.*

Correspondencia: Res. Coquito, Apto. 3B, calle E, Urbanización Santa Rosa de Lima, CARACAS 1061. Venezuela. E-mail: yzaratepsi@cantv.net

EPIDEMIOLOGIA CLINICA DE LAS NEUROSIS EN NIÑOS Y ADOLESCENTES: A PROPÓSITO DE UN ESTUDIO EN LA PROVINCIA DE TARRAGONA

Andrés García Siso *

S'estudia l'epidemiologia dels trastorns neuròtics, tractats en les centres de salut mental infantil i juvenil de la província de Tarragona (Espanya), durant el 1997. Cal destacar-ne: el 15% dels pacients diagnosticats de neurosis segueixen tractaments entre dos i cinc anys, amb una prevalència igual en ambdós sexes, però diferents en funció del tipus de neurosis i grup d'edat. Les més freqüents són la depressiva i la d'angoixa, seguides de les fòbiques i les caracterials. El 67% de les neurosis presenten factors de risc. PARAULES CLAU: neurosis, epidemiologia, infància, adolescència.

** Psiquiatra Jefe de Servicio. Instituto Pere Mata. Unidad de Psiquiatría. Universidad Rovira i Virgili. Coordinador CSMIJ Tarragona (España)*
